

Návšteva Florencie alebo niečo ako krásny sen

V priebehu relatívne krátkej existencie SSUŠ v Žiline sa začiatkom októbra uskutočnila v poradí druhá návšteva talianskej Florencie. Exkurzie po stopách počiatku modernej kultúry sa okrem vedenia školy a pedagógov odborných predmetov zúčastnilo 42 študentov. Päť dní nabitých bohatým programom bol náročný nielen na poznatky a emócie, ale aj na fyzickú kondíciu. Veď zdolať len Brunelleschiho kupolu katedrály dá zabráť a celodenné púte mestom a galériami sú náročné ako túry v Tatrách. Námaha vynaložená pri zdaní kupoly však bola vzápätí vykompenzovaná nádherným pohľadom na panorámu mesta s doširoka otvorenou krajinou toskánskej pahorkatiny.

Po nočnej jazde autobusom, z nedele na pondelok, sa študenti i pedagógovia ubytovali v zrekonštruovanom komplexe bývalého kláštora zo 14. storočia, v kopcoch vysoko nad Florenciou. Pôvodné zariadenie, okenice, kazetové stropy, krby, či kamenná podlaha prinášali ojedinelú atmosféru. Pohľad z terasy na nočnú vysvietenu Florenciu alebo mesto vynárajúce sa z ranej hmly, bol niečo nádherné. Atmosféru ubytovania podporila i nezvyčajne nápaditá kuchyňa srdečného kuchára z Neapole a pozornosť hotelierov.

Samotné mesto preplnené pamiatkami, kostolmi a galériami štedro odhaľovalo svoje skryté skvosty, ktoré poznáme len z reprodukcí. Zdá sa, že sa anjelom z rohu hojnosti nad riekou Arno usypalo omnoho viac než inde. Asi sa nikdy nedá zabudnúť na kostol Santa Croce s umeleckými náhrobkami Michelangela, Dantela, Galilea, hrobkou Giotto a s jeho freskami, ktorými prekročil pomyselnú čiaru stredoveku, podobne ako Brunelleschi inovatívnym riešením kaplnky Pazziocov. Nezabudnuteľný je aj Palazzo Vecchio – radnica, ktorú stráži obrovská mramorová socha nebojácneho Dávida, s Veľkou sieňou Florentskej mestskej rady – Signorie, kde sa pred päťsto rokmi konal súboj talentov Leonarda a Michelangela. Lodžia Lanziocov s Celinioho víťazným Perseom v boji s Medúzou sa pre nás stala miestom stretnutí vo chvíľkach voľna. Cez riekou Arno sme prechádzali cez unikátny most Ponte Vecchio s prílepkami zlatníckych dielní a obchodíkov. Takmer od všadiaľ je vidieť na monumentálnu kopulu architekta Brunelleschiho nad Duomo – katedrálou Santa Mária del Fiore. V jej blízkosti stojí veža zvonice od Giotto a pred ňou najstaršia flotentská stavba – krstiteľnica San Giovanni so zlatými reliéfmi „Rajskej brány“ od Ghibertioho a v interiéri s nádhernými mozaikami klenby z 13. storočia. Nezabudneme na kostol San Lorenzo s kaplnkou Medicocov, v ktorej titan Michelangelo vytvoril majstrovské náhrobky bratov Lorenza a Giuliana Medicocov. Prechádzali sme kláštorom San Marco s freskami blahorečeného mnícha Fra Angelica, ktorý veril, že jeho štetec ťahá sám Pán Boh a preto svoje diela nikdy neopravoval. Obdivovali sme sochy Donatella, Verocchia, či Michelangela. Nedá sa zabudnúť ani na kostol s kláštorom Santa Maria Novella s freskami Masaccia, Filipina Lippiho a Ghirlandaia. Na galérie Uffizi a Pitti, klenotnice toho najkvalitnejšieho umenia a mien umelcov ako sú Botticelli, Leonardo da Vinci, Raffael, Durer, Carravaggio, Bronzino, Vasari, Rubens, Van Dyck a stovky ďalších. Len Michelangelových sôch sme za päť dní videli takmer tridsať, čo je viac ako dve tretiny jeho dochovanej sochárskej tvorby. V galériách bolo až nemožné za niekoľko hodín „vstrebať“ toľko nádhery. Aj krátke „oddychovky“, ako boli vyhládka z Michelangelovho námestia na mesto, či večerná prechádzka Florenciou, boli plné emócií a zážitkov.

Podobne to bolo s dvoma výletmi mimo Florenciu. Mestečko San Gimignano s úzkymi uličkami, stredovekými vežami, katedrálou, plnou neuveriteľných malieb, s opevnením a záhradami sa môže behom niekoľkých hodín s minimálnou úpravou zmeniť na dokonalú kulisu z filmu Danteho mladosti. Človek má dojem, že sa dostal do inej dimenzie. Rovnaký dojem sme mali v rodnom meste Leonarda

da Vinci alebo v čarovnej spleti uličiek Sieny. Nádherná katedrála s filigranskými mozaikami mramorovej podlahy, je svetovým unikátom, pri ktorom sa vám až „zastavuje“ rozum. Rovnako unikátne pôsobí atmosféra vežovitého námestia s vysokánskou citadelou radnice. Mesto už stovky rokov žije stredovekou tradíciou rodovej príslušnosti, akoby omylom sa dostanete do stroja času, ktorý vás presunie 600 rokov späť, keď ľudia mali omnoho väčší cit pre krásu, zmysel pre urbanizmus a úctu k remeslám. Slnkom prežiarené toskánske nebo, akoby rozžiarilo i tváre obyvateľov. Nikomu neprekáča, že obchodné domy sú niekoľko desiatok kilometrov za mestami a že zelená sa dáva skôr drobným remeselníkom, predajcom suvenírov a štýlovým kaviarničkám. I moderná architektúra veľmi citlivo rešpektuje historické hodnoty.

Študenti boli neustále vedení a sprevádzaní odborným slovom pedagógov, ako sa na správnu exkurziu patrí, zmenila sa na školu dejín umenia. Nie je pritom až tak dôležité, či si zapamätali každé dielo, to vlastne ani nie je možné, dôležitý je pocit krásna a uvedomenie si, aké je potrebné chrániť si dedičstvo našich predkov.

Akad. mal. Stano Lajda